

Kas yra Sekminės krikščionims?

Apie Sekmines dažnai galvojame gana schematiškai. Tai yra Bažnyčios gimimo diena ir dar tai, ką suprantaime kaip Dvasios dovanas, palaiminimą bei visokį klestėjimą: „*Esama skirtingų malonės dovanų, tačiau ta pati Dvasia. Esama skirtingų tarnysčių, tačiau tas pats Viešpats*“ /IKor 12, 4-5/.

Sekminės atrodo kaip dar viena maloni ir džiaugsminga šventė, tarsi pavasarinė Kalėdų versija. Tačiau įsigilinkime, ką rašo Šv. Raštas: „*Atėjus Sekminių dienai, visi mokiniai buvo drauge vienoje vietoje. Staiga iš dangaus pasigirdo ūžesys, tarsi pūstų smarkus vėjas. Jis pripildė visą namą, kur jie sėdėjo. Jiems pasirodė tarsi ugnies liežuviai, kurie pasidaliję nusileido ant kiekvieno iš jų*“ /Apd 2, 1-3/.

Kodėl tą džiaugsmingą valandą ant mokinių Dvasia nenusileido taikos ir gailingumo simboliais, kaip tai buvo krikštijantis Jėzui? Kai Jis buvo pakrikštytas, Šv. Dvasia ant Jėzaus grakščiai nusileido it švelnus balandis: „*Pakrikštytas Jėzus tuoj išbrido iš vandens. Staiga Jam atsivėrė dangus, ir Jis pamatė Dievo Dvasią, sklendžiančią žemyn it balandį ir nusileidžiančią ant Jo*“ /Mt 3, 16/.

Biblijoje ne kartą ugnis minima kaip rūstybės, teismo simbolis. Sekminių dieną Dvasia įėjo į gimstančią Bažnyčią tarsi ugnies liežuviai. Bažnyčios bei krikščionybės istorija prasidėjo galingai ir gana rūsčiai. Tarsi staigus teismas ugnimi užsidegė nauja epocha pasaulyje. Tos Dvasios liepsnos skaudžiai atskyrė begimstančią Bažnyčią nuo jos

„motinos“ – judaizmo. Taip pat ir Jono Krikštytojo pranašavimas nerimastingai, bet pakankamai aiškiai pasakė apie Mesijo misiją: „*Aš jus krikštiju vandeniui atsivertimui, bet po manęs ateis galingesnis už mane, aš nevertas Jam nė apavo nuauti. Jisai krikštys jus Šventąja Dvasia ir ugnimi*“ /Mt 3, 11/.

Sekminių dieną ne linksmybės, tarsi šventė su jaunu vynu, prasidėjo, bet Dievo teisingumo vykdymas. Jėzaus žodžiai ir veiksmai mokiniams tapo aiškūs. Dvasia juos pakeitė. Tai suvokę, mokiniai buvo sukrestė, net tapo apsvaigę, „lyg prisigėrę“. Juk jiems senosios pranašystės buvo žinomos. Pranašai numatė, jog, laikui atėjus, bus sudaryta Naujoji Sandora, kai Dievo įsakymai taps įrašyti ne tik Įstatymo akmenyje, bet ir žmonių širdyse. Pranašas Ezechielis skelbė:

„*Duosiu jums naują širdį ir atnaujinsiu jus nauja dvasia. Išimsiu iš jūsų akmenis širdį ir duosiu jums jautrią širdį. Duosiu jums savo dvasią ir padarysiu, kad gyventumėte pagal mano įstatus, laikytumėtės mano įsakų ir juos vykdytumėte*“ /Ez 36, 26–27/.

Ar Sekminės – tai džiaugsmas ir šventė? Be abejo, šventė, tačiau tas momentas, kai „akmeninė širdis“ pakeičiama gyvąja, gali būti skausmingas. Tiesa gali būti skausminga. Dievo teisingumo vykdymas yra nebūtinai mums patinkantis, bet vis viena mus gelbėjantis širdžių teismas. Evangelijoje pagal Matą yra sakoma, kad, jei piktžodžiauji prieš Dievą Tėvą ar Sūnų, tai bus

atleista, bet, jei piktžodžiauji prieš Šventąją Dvasią, atleista nebus nei esamame, nei būsimame gyvenime: „*Sakau jums: kiekviena nuodėmė ir piktžodžiavimas bus žmonėms atleisti, bet piktžodžiavimas Dvasiai nebus atleistas. Jei kas tartų žodį prieš Žmogaus Sūnų, tam bus atleista, o kas kalbėtų prieš Šventąją Dvasią, tam nebus atleista nei šiame, nei būsimajame gyvenime*“ /Mt 12, 31-32/.

Kodėl Jėzus toks rūstus, kai kalba apie Šventąją Dvasią? Todėl, kad piktžodžiauti Šventajai Dvasiai reiškia atmesti Dievo teismo vykdymą, Jo vedimą ir troškimą mus išgelbėti. Jis nori pasirūpinti savo tauta, Bažnyčia, kiekvieno iš mūsų širdimi ir asmeniniu likimu.

Šventoji Dvasia atėjo ten, kur Jėzaus mokiniai buvo kartu ir vieningi. Todėl ir mes, prašydami Dievo malonių, būkime vieningi šeimoje ir Bažnyčioje. Neatmeskime abejingai Dvasios, atpažinkime Jos veikimą, išmokime bažnytinius reikalus spręsti su Jos pritarimu ir pagalba, nepiktžodžiaukime Jai, kad Dievas mūsų pasiigailėtų, atleistų nuodėmes ir išgelbėtų, „išimdamas akmeninę širdį“.

Amen.

Generalinis superintendentas
kun. Tomas Šernas

Estijos valstybinis apdovanojimas - Generaliniam superintendantui kun. Tomui Šernui

Estijos Respublikos ambasadorius Lietuvoje Toomas Kukkas įteikė šios šalies valstybinius apdovanojimus Estijai nusipelnusiems Lietuvos piliečiams. Vienas iš apdovanojimą pelnusiųjų – Generalinis superintendantas kun. Tomas Šernas.

Ką Jums reiškia šis apdovanojimas?

Estijos valstybiniai apdovanojimai yra skiriami už nuopelnus jų šaliai. Nors aš su Estija mažai kuo susijęs, tačiau man padarė įspūdį blavus ir praktiškas estų požiūris į apdovanojimų teikimą kitos šalies piliečiams. Apdovanoti Lietuvos piliečiai atstovavo įvairioms politinėms pažiūroms: nuo ultrakairiųjų iki konservatyviųjų dešiniųjų. Antrasis praktiško požiūrio aspektas – nuopelnai Lietuvos nepriklausomybės įtvirtinimui suvokiami ir kaip nuopelnai Estijai. Be abejo, mažos šalys yra netoli viena kitos, kartu veržėsi iš sovietų kalėjimo. Vienos šalies politiniai pasiekimai buvo tiesiogiai naudingi ir kitai šaliai. Pagalvoju, kad norėtusi daugiau tokio praktiško požiūrio, vertinant bendrą „naudą“ ir tarp Lietuvos krikščionių.

Džiaugiuosi man suteikta garbe, malonu ir dėl paties požiūrio, kad neramiais 1991 metais būsiu šiek netiesiogiai prisidėjęs ir prie Estijos laisvės.

Ar kada nors lankėtės Estijoje? Jei taip, kas Jums paliko didžiausią

įspūdį?

1981 metais esu buvęs Taline, kuriame man patiko beveik viskas: senamiestis, tramvajai, muziejai, jūros artumas...

O šios svečios šalies kultūra?

Kultūriškai ir politiškai estai yra pralenkę mus, dešimtmečiais atsilikusius. Manau, kad pagrindinių to Lietuvos atsilikimo šaknų reikia ieškoti beprasmiškame 1863-ųjų metų sukilime, kuris mūsų valstybėje kažkodėl garbinamas... Juk po jo caro valdžia griebėsi įvairių represijų: uždraudė lietuvišką raštą, spaudą, knygas, uždarytos gimnazijos. Ir taip ištisus 42 metus, t.y. iki 1905-ųjų...

Estija man imponuoja dar ir todėl, kad yra labiau už Lietuvą ekonomiškai išsivysčiusi, turi dvigubai daugiau miškų, turi ir meškų, ilgą jūros pakrantę bei salas, kad estai drąsiai imasi naujovių, kad jau atnaujino daugiau kaip 60 procentų senų sovietinių daugiabučių. Atrodo, kad įvertinant Estijos gamtosaugą, mažą korupcijos ir aukštesnę ekonomiką bei gyvenimo kokybę lygi, būti estu yra geriau negu būti lietuviu.

Oficialus Estijos ambasados puslapis skelbia, jog Estija yra viena iš mažiausiai religingų valstybių pasaulyje. Daugiausiai Estijoje yra išpažįstančių evangelikų liuteronų tikėjimą. Liuteronų Bažnyčia Estijos istorijoje vaidino labai svarbų vaidmenį nuo Reformacijos judėjimo

pradžios XVI amžiuje.

Estijos valstybės mažo religingumo viešinimas yra sekuliarus skelbimas, kuriuo, turbūt, norima pranešti žinią apie modernišką ir veržlų valstybės pobūdį. Man atrodo, kad savo esme šis pranešimas yra labai panašus į lietuvių gana dažnai ir plačiai kartojamą teiginį, kad Lietuva buvo paskutinė pagoniška Europos šalis. Juk čia kalbama ne apie religiją, bet apie šalies drąsą ir tautos užsispyrimą. Tokiu būdu bandoma pasauliui pateikti kai kuriuos šalies įvaizdžio aspektus.

Religingumas yra sudėtingas ir įvairiai suvokiamas fenomenas. Negalėčiau spręsti apie Estijos religingumo būklę, bet jis turbūt panašus į Švedijos situaciją, kurioje tautinė liuteronų bažnyčia ilgą laiką turėjo vienos iš daugelio biurokratiškos institucijų vaidmenį. Tautinėje valstybėje tautinė bažnyčia papuola į tautinių ir valstybinių darbų barus, tačiau, pasikeitus sąlygoms ir laikmečiui, bažnyčios institucijos vaidmuo tuose darbuose tampa neaktualus, jis lieka pagarbia istorine praeitimi. Mums, reformatams, verta prisiminti, jog praeityje Tartu universitete gana liberalios teologijos mokėsi ne vienas Lietuvos reformatas, vėliau tapęs kunigu.

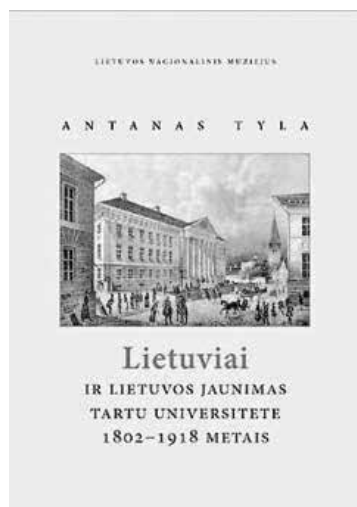
Vertinant Estiją šiais aspektais iš dalies galima suprasti estų ir švedų santykį su religingumu bei jo procentu. Tačiau būtų per daug drąsu tvirtinti, kad religingumo situacija Estijoje ateityje nepakis į vieną ar kitą pusę. Štai Švedijoje didžiausios konfesinės bažnyčios autoritetas nelabai didelis ir, atrodo, nuolatos mažėjantis. Nacionalinė bažnyčia laimina ir homoseksualų porystes, bet pasaulis vis dažniau girdi bei mato visai kitokių nuomonių, bent jau iš musulmonų kvartalų. Taigi, religingumas ir jo suvokimas yra nuolatos kintantis parametras. Lietuvoje taip pat.

Dėkoju už pokalbį.

DELFI,
Viktorija Liauškaitė

Reformatai Tartu (Dorpato) universitete

2013 metų pradžioje Lietuvos nacionalinis muziejus išleido istoriko akad. prof. habil. dr. Antano Tylos knygą „Lietuviai ir Lietuvos jaunimas Tartu universitete 1802-1918 metais“.

Antano Tylos knyga „Lietuviai ir Lietuvos jaunimas Tartu universitete 1802-1918 metais“

Prof. A. Tyla knygoje lentelių ir diagramų pagalba pateikia daug statistinių duomenų. Įdomiausias ir mums svarbiausias yra knygos priedas – sąrašas iš Lietuvos kilusių Tartu (Dorpat, Jurjevo) universiteto studentų reformatų, kurių pavardės kartojasi ir dr. Arūno Baublio išleistoje monografijoje „Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios Sinodas“ jau kaip vienos ar kitos parapijos dvasininkų, katechetų ar kitų Lietuvos reformatų Bažnyčios Sinodo darbuotojų.

1823 m. balandžio 14 d. nutarimu caro valdžia mainais už panaikintas dar kunigaikštystės Liudvikos Karolinos Radvilaitės XVII a. įsteigtas ir vėliau išplėstas stipendijas Marburgo, Karaliaučiaus Frankfurto prie Oderio, Heidelbergo, Oksfordo, Edinburgo, Leideno universitetuose bei Breslavo, Berlyno gimnazijose, Dorpato universitete įsteigė, šešias stipendijas po 200 rublių Vilniaus evangelikų reformatų Sinodo rekomenduotiems auklėtiniams – mokytojams ir dvasininkams rengti. Tai paskatino reformatų kilmės jaunimą iš Lietuvos ir Baltarusijos vykti studijuoti į Tartu. Stipendiatai turėjo išeiti kursą per ketverius metus.

A. Tylos pateiktame sąrašė nurodoma kiekvieno imatrikuluoto

studento gimimo data, vieta, tėvų luomas ar veikla, įstojimo į universitetą data, fakultetas, specialybė, baigimo ar atleidimo data.

1802-1918 metais Tartu universiteto Teologijos fakultete mokėsi ir baigė šie Lietuvos reformatų – Unitas Lithuaniae – Bažnyčios dvasininkai: superintendantas Gotthelfas Martynas Cumftas, gen. superintendantas Juozapas Glovackis, gen. superintendantas Povilas Jakubėnas, superintendantas Mykolas Jastžembskis, gen. superintendantas Andriejus Kadaras, gen. superintendantas Vilhelmas Meškovskis, kunigai Aleksandras ir Gustavas Meškovskiai, gen. superintendantas Konstantinas Močiulskis, gen. superintendantas Konstantinas Kurnatauskas, superintendantas Oskaras Kurnatauskas, kunigai Felicianas, Martynas ir Titas Kurnatauskai, gen. superintendantas Adolfas Neimanas, kun. Karlas Nerlichas, kun. Jonas Snarskis, superintendantas Jonas Šepetytis, gen. superintendantas Adomas Šernas, superintendantas Konstantinas Tumas ir kt.

Deja, sąrašė nėra kun. Fridricho Barnelio, kuris nepriklausomos Lietuvos laikais buvo pakviestas kunigauti į Seirijų parapiją, išmoko lietuviškai ir laikė pamaldas tiek vokiečiams, tiek lietuviams iki mirties. Mokėdamas keletą kalbų, daug nuveikė Lietuvos labai bendraudamas su užsienio reformatų Bažnyčiomis, dalyvavo Pasaulinės sąjungos tarptautiniam draugingumui per Bažnyčias skleisti veikloje. Jo sūnus, taip pat Fridrichas, pasekė tėvo pėdomis ir tapo kunigu, kunigavo Biržuose iki pasitraukė į Vakarų.

1856-1862 metais Tartu universitete mokėsi Biržų mokyklos mokytojo Kazimiero Daukšos sūnūs Vladislavas ir 1863 metų sukilimo dalyvis Edvardas. Gavę Vilniaus reformatų Sinodo stipendijas, mokytis į Tartu universitetą važiuodavo ištiesomis šeimomis, pvz.: Tartu universiteto absolvento kunigo Gotthelfo

Prof. Antanas Tyla

Tautvydo Kontrimavičiaus nuotr.

Martyno Cumfto trys sūnūs: Jonas – mokytoju, Konstantinas – gydytoju bei Adomas, kaip ir tėvas, pasirinkęs teologijos fakultetą. Visa plejada Kurnatauskų: Martynas, Titas, Oskaras, Felicijanas, Henrikas, Marijonas, Juozapas, sukilimo dalyvis Mykolas; superintendantas kunigas Andriejus Kadaras bei jo sūnus gydytojas, Krokuvos universiteto profesorius Bronislovas; broliai Sigismundas, Emilis ir Oskaras Gruževskiai; Aleksandras, Gustavas ir Marijanas Meškovskiai; Julianas ir Karlas Nerlichai it t.t.

Tartu universitetą buvo baigęs ir reformatų Bažnyčios kuratorius, Petrogrado karo medicinos akademijos profesorius Mykolas Galvelė.

Rašantiems apie mūsų Bažnyčios istoriją ši akad. prof. habil. dr. Antano Tylos knyga bus labai vertinga pagalba.

D. Gudliauskienė

Tartu Universitetas

De dėl šlovės ir išgarsėjimo

Martyną Mažvydą prisimenant

Prieš 450 su viršum metų didysis mūsų tėvynainis Martynas Mažvydas, dar net nebaigęs universitetinių studijų, tačiau, atsiliepdamas į kunigaikščio Albrechto paskatinimą, su jaunatvišku užsidegimu ir pilnu atsidavimu triūsė prie pirmosios lietuviškos knygos rengimo. Šis taurus Lietuvos vyras giliai suprato, kokios milžiniškos, tiksliau epochinės, reikšmės tai darbas. Vakarų pasaulis nuo to laiko, kai Mainco metalo dirbinių gamintojas bei spaudos technologijos kūrėjas Johanas Gutenbergas 1455 metais išspausdino pirmąją spausdintą knygą – Bibliją, jau visą šimtmetį gaivinosi spausdintu žodžiu, nes tai palengvino ir bažnyčios reformacijos siekį Dievo žodį skelbti gimtąja kalba.

Mažvydas nepajėgė numalšinti vidinio jaudulio, kad jo pastangų ir bendraminčių pagalbos dėka gims pirmoji spausdinta LIETUVIŠKA knyga. Jis negalėjo nesuprasti, kad jo – lietuviškos knygos pradininko vardas per šimtmečius nepaliamajam su dėkingumu bus minimas. Todėl ypatingu prakilnumu sužiba jo sudarytos knygos prakalbos žodžiai: *Ši darbą aš padariau ne dėl to, kad ateityje jis atneštų šlovę ir išgarsinimą (...), bet dėl to, kad lietuvių Bažnyčia įkvėptai ir ištikimai liaupsintų vieningo Dangiškojo Dievo Tėvo ir mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardą, Jo šlovę ir nuopelnus ir kad mūsų gimtasis žodis tarnaudamas gyvas išliktų ir būtų perduotas ainiams.* Tai ne tik Martyno Mažvydo viso gyvenimo ir tarnystės samprata, bet ir savotiškas testamentas ateities kartoms, tarp jų, ir mums. Taip gali pasakyti tik labai atviras ir neįnoringas, nesusmulkėjęs, savęs neaukštinantis žmogus, pirmenybę atiduodantis dvasiniam pašaukimui, pareigai ir kantriam darbui.

Tiesioginių žinių apie Martyną Mažvydą randame ne tiek jau daug. Vadino save Vaitkūnu, t.y. Vaitiekaus sūnumi. Nežinome nei jo gimimo vietos, nei metų. Vyrauja spėlionė, kad jis gimė apie 1520

1566 m. M. Mažvydo parengtas pirmasis lietuviškas giesmynas

metus Didžiojoje Lietuvoje. Tačiau tenai gyveno daugybė Vaitiekų bei Vaitkūnų, todėl pagal tai neįmanoma atrinkti jo šeimos šaknų. Dėl gimimo vietos Mažvydo biografijos tyrinėtojai taip pat yra pateikę ne vieną versiją. Katekizmo tekstų kalbą kai kurie tyrinėtojai prilygina Kauno, kai kurie – Gardamo apylinkių šnektai, tačiau labiausiai įtikinanti nuoroda, kad Mažvydo gimimo vietos vertėtų ieškoti trikampyje Viduklė – Kražiai – Tytuvėnai. Istorinės žinios išties skurdžios. Tą nulėmė karo ir pokario negailestingas šio krašto niokojimas ir tebesitęsiantis visapusiškas istorinio – kultūrinio Mažosios Lietuvos palikimo ignoravimas ir naikinimas. Pasinaudojant išlikusiais istoriniais faktais ir, pasitelkiant žinias apie anuos laikus, apie aną kraštą, mėginu įsivaizduoti koks buvo Martyno Mažvydo gyvenimas ten už Nemuno, visai kitokios gyvenenos Ragainės piliamiestyje.

Jo, kaip ir kitų Bažnyčios reformacijos Lietuvoje pirmievių, gelbėjimasis nuo persekiojimo ir priverstinis pasitraukimas iš savo

krašto į Mažąją Lietuvą – tuometinę Rytų Prūsijos kunigaikštystę prilygo tremčiai. Manau, kad ateivis iš Didžiosios Lietuvos, kunigas Martynas dažnai su širdgėla pažvelgdavo į tą pusę, kur miglotuose toliuose už Nemuno buvo likę jo gimti namai, artimi ir pažįstami žmonės, dabar atskirti nuo jo ne tik Nemuno sraunių vandenu, bet ir nuožmių kerštingų persekiojimų. Pašaukimas dvasininko tarnystei ir pareiga buvo jo kiekvienos dienos pradžia ir pabaiga, ir taip iki paskiausios gyvenimo valandos... Į akis krenta tai, jog gimtinėje patirti persekiojimai dėl tikėjimo, priverstinis pasitraukimas iš tėviškės, patirti nepritekliai ir skurdas, neužkietino jo širdies, neatstūmė jo nuo Lietuvos. Tik pilnas pagarbos ir meilės savo tėvynei žmogus galėjo taip išaukštintai kreiptis į savo tėvų žemę – Didžiąją Lietuvos kunigaikštystę: *Laimingoji tėvyne didžių valdovų, garsinga Lietuva, Dievo žodžius gryna priimki širdim, kad, kai duosi teisme Aukštajam apyskaitą savo, neprispaustų tavęs pyktis teisėjo baisaus.*

Gavęs paskyrimą į Ragainę, kur parapija buvo likusi be kunigo (ją aptarnavęs kunigas Ambrozijus Lautenšternas buvo miręs nuo maro, kaip ir dalis parapijiečių), vedė dideliame skurde likusią savo pirmtako dukrą Benigną Lautenšternaite, sukurdamas tikrai lietuvišką šeimą. Paskaitos universitete buvo skaitomos vien lotynų kalba, taigi ir visą korespondenciją rašydavo lotynų kalba. Žmona Benigna nemokėjo lotyniškai, o Martynas – vokiškai, todėl savo tarpe galėjo susikalbėti tik lietuviškai, nes žmona gerai kalbėjo lietuviškai (Ragainė ir visa apylinkė buvo gryniasias lietuviškas kraštas, kur vokiškai kalbėjo tik valdininkai). Vėliau Mažvydas pramoko kalbėti vokiškai, kad galėjo versti vokiškus tekstus, nors rašyti vokiškai nepradėjo. Ragainėje gyvendamas, tuo pačiu laiku buvo ir vietos amtmono vertėju, versdamas dokumentus ir tvarkydamas susirašinėjimą dėl čia iš

Didžiosios Lietuvos Nemunu atplaukiančių sielininkų ar pirklių.

Ragainė buvo bažnytinės apskrities centras, todėl Martynas Mažvydas po penkerių metų buvo paskirtas arkidiakonu (atitinka vyskupo pareigas). Savo laiko pareikalaudavo ir administravimo reikalai, nors, greta kunigo tarnystės, labiausiai atsidavė švietimo ir literatūrinei veiklai. Tam pašaukė laikas ir pareiga. Geresniam supratimui būtina žvilgtelėti į Reformaciją sekusius visuomeninio gyvenimo pakitimus. Su pasikeitimais bažnytiniuose dalykuose atėjo permainos ir į viešą žmonių gyvenimą. Nesuklysimė, kad svarbiausia naujovė – atsiradusi būtinybė mokytis. Kiekvienas jaunuolis, sulaukęs 14 metų amžiaus, privalo lankyti tikybos pamokas, mokytis katekizmo (katekizmas – pradžiamokslis, vaikų mokslas, graikiškai – pamokymas), susipažinti su Šventuoju Raštu. Žinoma, pirmiausia būtina išmokyti skaityti, kad galėtum savarankiškai gilintis į Šventąjį Raštą, skaityti katekizmą, maldyną, giesmyną ir kitas knygas. Didesnėse parapijose prie bažnyčių buvo steigiamos mokyklos. Mažojoje Lietuvoje tas procesas vyko nuo XVI a. Šių mokyklų vedėjai (mokytojai) – *precentoriai* kartu buvo ir kunigų pagalbininkai, diegiant tikėjimo pagrindus ir dorovės normas. Suprantama, visa tai pilnai susiformuos kiek vėliau, tačiau Martynas Mažvydas tam dideliame sujudime dėjo pagrindus. Neatsitiktinai jo pirmoji spausdinta lietuviška knyga – į lietuvių kalbą išverstas Martyno Liuterio *Mažasis katekizmas*. Prie katekizmo pridėtas ne tik pluoštelis giesmių, bet ir elementorius. Tai kartu ir naujos mokyklos pradžia. Dėl ko visa tai buvo daroma, Martynas Mažvydas pasako savo prakalboje Lietuvos bažnyčių ganytojams: *Kai kurie per daug griežtai apriboja Švento Rašto turėjimą, jį skirdami tik kunigų šeimai, o neskirdami liaudžiai. Jie šūkiauja apie šventenybių sutepimą, paslapčių išniekinimą ir kad, esą, plačiai atsivertę durys viešiesiems ir namų nesutarimams, jeigu prie jo prileistum prastuomenę. Todėl jie budriai saugo, kad nė vienas žmogus, kalbąs gimtąja kalba, neįeitų į šią*

apaštalių ir pranašų šventovę. Tačiau ši neteisybė yra nepakenčiama. Sakykite, ar begali būti kas neteisingiau, kaip atstumti liaudį nuo visiems priklausomų šventenybių, nuo kurių negali būti atstumtas nė vienas žmogus, nepatirdamas nuostolio savo sielai ir amžinajam gyvenimui.

Tiesą sakant, keistoka padėtis. Kalbame apie vietas, kurios ir tuomet buvo už Didžiosios Lietuvos sienos ir dabar už Lietuvos sienos, kur buvo nelietuviška valdžia, kur viskas siejasi su vokiškumu ir vokiečiais, o knyga LIETUVIŠKA, ji sudaryta LIETUVIO, skirta LIETUVIAMS, LIETUVIŠKAI bažnyčiai, *kad mūsų gimtasis žodis tarnaudamas gyvas išliktų ir būtų perduotas ainiams*. Koks tikslus, pranašiškas ir iki šiol neapsakomai aktualus pajutimas dėl lietuvių kalbos, atlaikiusios vokietinimą (Mažojoje Lietuvoje), lenkinimą, rusinimą (Didžiojoje Lietuvoje) išlikimo ir rūpestis, kurio net šiandien ypač pasigendame.

Jau kiek vėliau, sekant Martyno Mažvydo pramintu taku, Tilžės evangelikų liuteronų kunigas Danielius Kleinas savarankiškai renka medžiagą lietuvių kalbos gramatikai ir žodynui. Pirmojoje spausdintoje lietuvių kalbos gramatikoje 1653 m. autorius savo prakalboje mini, jog šį leidinį tikrinę ir savo patarimais padėję Kristupas Sapūnas, Jonas Kleinas, Jonas Hurtelijus, Jonas Lėmanas, Vilhelmas Martinis ir Kristupas Pretorijus. Lietuvių kalbos mokslo istorijoje garbingą vietą užima žodynistai bei gramatikos autoriai Pilypas Ruigys ir Kristijonas Gotlybas Milkus, giesmių kūrėjai, vertėjai, kiti uolūs bažnyčios ir lietuvių kalbos puoselėjimo darbininkai, tarp jų poetas, Tolminkiemio parapijos klebonas Kristijonas Donelaitis, Biblijos į lietuvių kalbą vertėjas kunigas Jonas Bretkūnas, kunigas Liudvikas Rėza, kalbininkas, vertėjas, kunigas Fridrichas Kuršaitis ir daug kitų (gaila, kad iki šiol šie kunigai kartais paniekinamai pavadinami „vokiečių kunigais“, o jų bažnyčia – „vokiečių bažnyčia“).

Tuo pačiu verta prisiminti ir lietuviškos spaudos draudimo laikus. Martyno Mažvydo ir jo darbų tęsėjų priesakai globoti gimtąją kalbą ir nepailstantis darbas puoselėjant lie-

tuvišką raštiją išliko gyvas Mažojoje Lietuvoje. Ši gyvastis tarsi gaivioji versmė padėjo Didžiajai Lietuvai įveikti lietuviškos spaudos draudimą mažlietuvių spausdinamomis lietuviškomis knygomis. Iš Tilžės ir Ragainės per Bitėnus, Tauragę, toliau per Viduklę bei Raseinius knygnešių takais keliavo lietuviška knyga į Martyno Mažvydo tėvų žemę – Didžiąją Lietuvą.

Šiandien Martyno Mažvydo žemėje visiškai kitas pasaulis. Neliko šio krašto vietinių žmonių, sunaikinti archyvai, bažnyčios, kapinės, kultūrinis paveldas, neliko net istorinių lietuviškų vietovardžių. Sunaikintas ir Martyno Mažvydo kapas, kuriame ilsėjosi mūsų Didysis Lietuvis po savo mirties 1563 m. gegužės 21 dienos, išniekinta bažnyčia, kurioje jis tarnavo.

Tauragę, kaip tvirčiausiai prigludusi prie Mažosios Lietuvos, pelnytai tapo Martyno Mažvydo atminimo saugotoja. 1947 metais, kai labai santūriai buvo minimas pirmosios spausdintos lietuviškos knygos 400 metų jubiliejus, Lietuvos evangelikų liuteronų Bažnyčios konsistorija, Tauragės parapijos klebono Jono Viktoro Kalvano iniciatyva Tauragės bažnyčiai suteikė Martyno Mažvydo vardą. Tai buvo nepaprastai drąsus ir kilnus sprendimas tais gūdžiais ir pavojingais laikais. Dabar, einant Mažvydo alėja ir žiūrint į bažnyčios pastatą, negalima nepasigėrėti jo fasado nišose pastatytomis tautodailininko Antano Bagdono sukurtomis puikiomis skulptūromis. Viena iš jų – Martynui Mažvydui, laikančiam rankose pirmąją spausdintą lietuvišką knygą. Labai simboliška, kad seniausioji ir garbingiausia istorija galinti didžiulis mokykla taip pat pagerbta Martyno Mažvydo vardu.

Dabar, kai sukanka net 450 metų nuo iškiliojo mūsų tėvynainio mirties, negalima atsistebėti jo įžvalgumu: *dideli darbai, atlikti ne dėl šlovės ir išgarsėjimo niekada nemiršta.*

Jonas Martynas Liorančas
Tauragė, 2013 m. gegužės 20 d.
Perspausdinta iš
www.liuteronai.lt

Konfirmacija Kaune

2013 m. balandžio 28 diena buvo neeilinė Kauno evangelikų reformatų parapijai. Visų pirma, nuo 11 val. Ev. reformatų bažnyčioje (Ožėškienės g.) įvyko jaunimo pamaldos, kuriose dalyvavo ne tik kauniečiai, bet ir svečiai iš kitų parapijų. Po to jaunimas, pagal jau susiklosčiusią tradiciją, patraukė žaisti boulingo. O nuo 12 val. Evangelikų liuteronų bažnyčioje (Muitinės g.) vyko pamaldos su Viešpaties Vakariene ir Konfirmacija. Savo krikščionišką tikėjimą evangelikų reformatų išpažinime patvirtino mūsų parapijietė, Vytauto Didžiojo universiteto dėstytoja, filosofė, dr. JURGA JONUTYTĖ. Pateikiame pokalbį su ja.

Labai džiaugiamės, kad įsiliejote į Lietuvos evangelikų reformatų šeimą ir į Kauno parapiją. Ar galėtumėte papasakoti apie savo kelią evangelikų reformatų konfesijos link. Krikštyta esate Romos katalikų bažnyčioje. Kada susidomėjote reformatais, iš kur apie juos sužinojote? Ar jūsų giminėje yra reformatų?

Ir aš džiaugiuosi įsiliejusi, ir tikrai jaučiuosi įsiliejusi tarsi į šeimą. Nuo pat pradžių, nuo pirmo susitikimo su Kauno reformatais, nejučiau nė vieno žvilgsnio į mane kaip svetimą, kaip į dar ne savą, kaip į naujokę ir t.t. Tai neįtikėtina reta ir, spėju, ypač reta religinėse bendruomenėse.

Mano giminėje nėra reformatų. Esu pakrikštyta Katalikų bažnyčioje tolimame Žemaitijos kaime (nors augau Vilniuje), būdama 12 metų. Pati išsireikalavau krikšto, susitariau su seneliais, kad jie man padėtų, ir nebuvo nė dienos, kad to savo pauglystės užsispyrimo gailėčiausi. O atsitiko taip, kad prie krikščionių tikėjimo mane lėtai ir kantriai privėdė daugiabučio kaimynai, nuostabi lenkų šeima, kurie, žinoma, buvo katalikai. Tai šeimai visą gyvenimą būsiu dėkinga. Reformatų šeimų toje daugiabučio laiptinėje nebuvo... Štai taip – daug kas, kaip ir aš, ateiname nebe iš tradicinių kaimų ar miestelių, su jų bendruomenėmis ir visu kultūrinu tęstinumu, bet iš miesto įvairovės, kur daug ką nulemia atsitiktinumas.

Apie reformatus sužinojau seniai, ankstyvoje jaunystėje, devinto dešimtmečio pabaigoje, kai, kaip ir daugelis žmonių tada, intensyviai domėjausi LDK istorija – keliavau po LDK svarbias vietas su istorikais, skaičiau. Nuo tada reformatams jaučiu pagarbą, bet kelias į protestantizmą, ir konkrečiai į šią bendruomenę, prasidėjo vėliau.

Ar domėjotės kitomis protestantiškomis konfesijomis? Kuo reformatai jums pasirodė išsiki-

riantys iš kitų protestantų?

Suvokimas, kad mano vieta yra tarp protestantų, atėjo labai seniai, daugiau kaip prieš dešimtmetį. Nuo tada, simpatizuodama protestantizmui, žinoma, nuolat domėjausi atskiromis grupėmis, ir labai mažomis ir naujomis, ir turinčiomis šimtmečių tradiciją. Domėjausi ne iš tolo: eidavau į jų pamaldas, kalbėdavau apie tikėjimą ir Bibliją. Taip dariau ir Lietuvoje, ir Danijoje, kur neilgai teko gyventi. Ten labai susidraugavau su Kopenhagos tarptautine Sekmininkų bažnyčios bendruomenė, ji padarė man didžiulį įspūdį – savo vidine šiluma, atvirumu ir išmintim. Negaliu pasakyti, kad rinkausi; priešingai, tas rinkimosi procesas niekada nevyko, nors visą laiką mačiau, kad vis labiau ir labiau nepriimtini man tampa atskiri Katalikų bažnyčios elementai, atskiri katalikų katekizmo skyriai, kai kurios praktikos.

Man dabar pačiai keista, kad tiek daug metų simpatizuojant protestantiškoms konfesijoms, vis neatirasdavau tas galutinis motyvas ar visiškas aiškumas, kad štai dabar turiu uždaryti duris į katalikišką praktiką, kurioje jaučiausi daranti vis daugiau ir daugiau kompromisų su sąžine, ir tiesiai ir atvirai išpažinti savo tikėjimą man aiškiu ir priimtiniu būdu. Pirmiausia, žinoma, laikė bendruomenė – turiu labai artimų draugų katalikų, kuriojus mylėdama ir žinodama, kad jiems bus skaudu ir gal nesuprantama, delsiau. Kita priežastis, ko gero buvo, kad nesusidūriau iš arčiau būtent su reformatais – jie man kaip tik neatrodė išskirtiniai, jie visada buvo tarsi evangelikų liuteronų šešėly. Per pastaruosius kelerius metus buvau daug kartų, daug sekmadienių apsisprendusi eiti į evangelikų liuteronų pamaldas Kaune, o ne į katalikų mišias, bet vis sulaikydavau mane mintis, kad ar ne mano puikybė daro šiuos formas

skirtumus tokiais reikšmingais... Bet kai pradėjau domėtis reformatų tikėjimo pagrindais, supratau, kad anaipol ne puikybė. Tie skirtumai yra labai svarbūs, svarbūs man kaip išpažįstančiai, svarbūs mano tiesiai laikysenai ir paprastam žinojimui, kuo aš tikiu. Pradėjusi domėtis konkrečiai reformatų tikėjimu, supratau, kad yra bendruomenė, kurios prioritetai, principai ir kurios Biblijos aiškinimas nuo pirmo iki paskutinio sakinio man suprantami ir labai labai priimtini. Čia ir įvyko apsisprendimas, be jokių mano pastangų – to tiesumo, paprastumo ir bekompromisiškumo buvau jau pasiilgusi kaip vandens karštą vasaros dieną.

Kas reformatų tikėjime jums atrodo svarbiausia? Galbūt besigilinant į reformatų tikėjimą ir Reformatų bažnyčios istoriją jus kas nors nustebino, šokiravo ar tiesiog pasirodė netikėta?

Paprastumas ir absoliučiai neso-fistinis ir nemanipuliatyvus santykis su Biblija. Pirmiausia ir svarbiausia man yra tai. Po to – daug kitų principų, kurių pasigesdavau, sąmoningai ar nesąmoningai, katalikiškoje praktikoje.

Kalbant labiau asmeniškai, apie mano pačios išsiilgtus dalykus, kuriuos radau reformatų praktikoje – jų galima būtų vardinti daug, bet tik kelis paminėsiu. Tai, tarkime, išorinės

pompastikos nebuvimas, atsisakymas garbinti bet kokius išoriškai išreikštus pavidalus. Nuo paauglystės esu susijusi su daile, šiek tiek studijavau dailėtyrą, ir man labai priimtinas – ir tikrai nustebinęs ir nudžiuginęs – yra vaizdavimo atsisakymas, atsisakymas išorinių formų, jų simbolinių reikšmių. Sunku paaiškinti, bet tai nėra kiek nenuvertina dailės kaip tokios ar meno kaip tokio, priešingai, sugrąžina menui jo vietą ir jo intencijas. Tas, kuriuo tikiu, yra nepavaizduojamas, nei ženklu, nei simboliu, nei didybe, nei menkumu, nei auksu, nei šiaudeliais, niekaip neišreiškiamas. Dar vienas mano išsiilgtas dalykas – čia nėra jokių tokių praktikų, kurios nejučia gali virsti (ir, esu įsitikinusi, kad labai dažnai taip ir atsitinka) maginėmis praktikomis: jokių šventinimų, pašventinimų, relikvijų garbinimų, daiktų bučiavimų, ir taip toliau, ir taip toliau. Daugybę dalykų galima būtų vardinti, kurių kiekvienas man buvo ir atradimas, ir išsilavinimas.

Esate filosofijos dėstytoja, humanitarinių mokslų daktarė. Ar jūsų darbas ir išsilavinimas turėjo kokios įtakos atrandant Reformatų bažnyčią?

Manau, kad turėjo, ir ne tik todėl, kad mėgstu skaityti ir neskaityti negaliu, ir kad Biblijos skaitymas man yra svarbiausia religinė praktika jau daug metų. Labai daug įtakos turėjo būtent filosofijos studijos (kurios tebesitęsia ir nebestudijuojant formaliai). Turiu omeny ne tik tą dalį filosofijos, kuri yra taip pat ir teologija, ir kuri rašyta laikais iki Vakarų bažnyčios skilimo. Ne, kaip tik turiu omenyje šiuolaikinę filosofiją, kurios man daugiausia prireikia, ir kuri mane labiausiai traukia. Šiuolaikinė filosofija, kurios didelė dalis rodo hierarchinių tvarkų (metafizinių, socialinių) sąlyginumą, kuri, galiausiai, labai subtiliai ardo tradicinius mąstymo prieraišumus. Šiuolaikinė filosofija išmoko, kad joks mąstymo rezultatas, jokia interpretacija ir jos formuluotė nėra galutinė ir neberekalinga permąstymo. Tai yra žmogaus sukurtas pavidalas (kartais – stabas) taip pat, kaip ir atvaizdas, kaip ritualas. Yra dar daug kitų šiuolaikinės filosofijos momentų, kurie jei ne įtakoja, tai tikrai paremia posūkį prie protestantiškųjų konfesijų.

Tai atskira tema, mielai ją kada nors apmąstyčiau. Bet galiu pasakyti paprastai: būdama reformatė galiu sau leisti dirbti su filosofinėmis idėjomis, mintimis, atradimais, judėti nuolat į priekį, visą laiką leisti iki tol turėtoms sąvokoms keistis ir tuo pačiu negalvoti, kad tai puikybė, kad tai gundymas, kad tai piktojo klaidinimas ir taip toliau. Esame sukurti mąstantys, ir nėra dėl ko bijoti tai daryti.

Dėstote ar esate dėščiusi taip pat ir lotynų bei senąją graikų kalbą. Galbūt šis darbas buvo susijęs ir su Biblijos studijomis?

Senųjų kalbų dabartinėje profesinėje veikloje man nebeprereikia, bet to ir nesigailiu. Kalbų, kuriomis parašyta Biblija, mokymasis – pirmiausia senosios graikų ir biblijinės hebrajų – studijų laikais buvo iš tiesų susijęs su tikėjimu, o ne su kokiu grynai akademinu smalsumu ar profesiniais interesais. Namuose man Naujasis Testamentas seniai nebėra fiziškai viena knyga, yra trys knygos: lietuviškas vertimas, graikiškas originalas ir nedidelis Liddell-Scotto graikų-anglų žodynas. Jos iš buto į butą, iš kambario į kambarį keliauja kartu kaip vienas daiktas. Nėra taip, kad kiekvieną kartą skaitydama atsiverčiu graikiškąjį originalą, ar juo labiau žodyną. Tiesą sakant, gana retai tai darau, bet kai kuri nors skaitoma vieta užkabina visiškai naujai, šviežiai, tada – būtinai atsiverčiu ir imu pirmąją prasme studijuoti: aiškinuosi, kokia čia forma, kodėl tokia forma pavartota, ar yra lietuviškas atitiktumu, koks būtų artimiausias, kaip tai koreguoja prasmę. Nesakau, kad tokiu būdu atrandu kokią nors teisingesnę arba teisingiausią interpretaciją, jokiū būdu, tiesiog šitaip tekstas išlaiko gelmę, jis niekada nėra iki galo ar iš anksto aiškus. Naujojo Testamento kalba yra labai paprasta ir tuo pačiu labai tiksli – tiek tiksli, kad kartais vieno žodžio ar kelių žodžių junginio išstudijavimas perteikia naują žinią, ne tik atgaivinančią, bet pakeičiančią kurią nors seniai žinotą pastraipą ar tiesą. Suprantu, kad daug kam visa tai atrodo beprasmiškas žaidimas – viskas išversta ir išversta kiek įmanoma tiksliai, išversta profesionalų... Bet man šis Naujojo Testamento mąstymas per formą, per kalbą yra labai svarbus; sakyčiau,

kad tai būdas santykiyje su šia knygu knyga visada išlaikyti klausiančio žmogaus laikyseną, kuri neleidžia tapti atsakymus žinančia „žinove“. Apskritai joks vertimas (jei tai ne buitinio prietaiso instrukcijos vertimas) nėra nei galutinis, nei visiškai tikslus, todėl tokia nuolatinė naminė Naujojo Testamento vertimo praktika yra vis naujas derinimas to, kas parašyta, prie to, kaip aš tai suprantu; nuolatinis pokalbis. Dar labiau taip būtų kalbant apie Senąjį Testamentą ir biblijinę hebrajų kalbą, tik čia jau nuolatinėi praktikai per mažai aš šią kalbą moku. Labai norėčiau tas kalbas stipriau laikyti – nenaudojamos jos slysta iš rankų, ypač biblijinė hebrajų, kurią visai baigiu prarasti. Bet viltis dedu į pensiją, gal tada...

Dabar esate kaunitė. Ar Kaune taip pat gimėte ir užaugote?

Atvažiavau į Kauną būdama 15 metų, iki tol gyvenau Vilniuje, kur ir gimiau. Kaune daug metų gyvenau nuomojamuose kambarėliuose, palėpėse, butuose, dažniausiai senose Kauno dalyse, pakeičiau čia labai daug gyvenamų vietų, jaučiau didžiulį malonumą apsigyvendama vis kitur, vis kitame kvartale, kitoje gatvėje. Todėl Kaunas man pats jaučiausias ir visiškai savas miestas, išstudijuotas iš vidaus. Žinau kaip gyvenama įvairaus laiko ir įvairios statybos namuose, kokie vieno ar kito kvartalo gyventojų įpročiai, pažįstu parkus, takus, praėjimus per kiemus ir kitus niuansus. Taigi tai mano miestas. Labai nenorėčiau gyventi kur nors kitur (žinau, koks nepopuliarus ir retas šiais laikais toks pasakymas).

Taip pat esate profesionali dailininkė tekstilininkė. Ar vis dar turite laiko dailei?

Sakyčiau, dailei kaip profesinei veiklai neturiu laiko. Bet audimui laiko turiu, nors ir labai nedaug, bet bent kelis persiškus mazgus per savaitę surišti, ar bent per kelis centimetrus pastūmėti pirmyn koki kitos technikos piešinį man yra būtinybė. Tai tokia amato trauka, noras rankomis kažką padaryti ir padaryti kokybiškai. Kas kokią nors amatą praktikuoja, tas supranta, ką sakau.

Ačiū už atsakymus.

Konfirmacija Vilniuje

Šios palaimos amžinos – savo Priesaikos dienos – niekad os aš nepamiršiu gyvas būdams kol numirsiu. /Lietuvių liaudies giesmė/

Gegužės 19-ąją Vilniaus ev. reformatų parapija ne tik šventė Sekmines, bet ir į savo tikinčiųjų gretas priėmė naujus brolius ir seseris.

Šventines pamaldas laikė gen. superintendantas kun. Tomas Šernas ir parapijos klebonas kun. Raimondas Stankevičius. Vargonavo jaunoji vargonininkė Aušra Pačegonytė. Pamaldas nauja giesme, pritariant smuikui, pradėjo choras „Giesmė“, vadovaujamas choro vadovės ir dirigentės Janinos Pamarnackienės.

Jaudinančia pamaldų akimirka tapo vienos iš būsimų konfirmančių – Rimos Lapienytės krikštas. Rima senokai įsijungė į parapijos gyvenimą, dalyvauja įvairiuose renginiuose, sodino ir puoselėjo Radvilų ažuolyną, valė, tvarkė Parapijos namus, o dabar, pagaliau, ryžosi tapti pilnateise parapijos nare.

Be Rimos Lapienytės savo krikščionišką tikėjimą reformatų išpažinime patvirtino Renata Burbulytė, Edgaras Kapočius, Indrė Sekskaitė, Irma Znatavičiūtė ir Algirdas Konradas Liekis. Konfirmantai, kuris drąsiau, o kuris ir baikštokai, skaitė ištraukas iš Biblijos, giedojo su visais giesmes, o po to prieš visą parapiją

perskaitė Konfirmanto malda, kurios metu meldė Viešpaties padėti įvykdyti tai, ką tądien pažadėjo.

Po Konfirmacijos liturgijos konfirmitus pirmiausia pasveikino kunigai, po to giesme, pritariant gitarai, – jaunimas ir būsimoji kitų metų konfirmitai, giminės, draugai.

Po pamaldų Žirmūnų seniūnė Olga parapijiečių vardu pasveikino Alę Kamčiatnienę, pirmąją šios se-

niūnijos seniūnę, Jubiliejaus proga ir palinkėjo laimingų gyvenimo metų.

Pasibaigus šventinėms pamaldoms tikintieji, gausiai susirinkę į savo gražiąją Vilniaus reformatų bažnyčią, dar ilgokai nesiskirstė, dar vis norėjo kuo ilgiau pabūti kartu, pasidžiaugti šia šventine diena ir jos teikiama dvasine palaima.

InfoRef.

Aurelijos Arlauskienės nuotr.

2013 metų Vilniaus konfirmitai

Vokietijos Garbės konsulas – kuratorius dr. Arūnas Baublys

Balandžio 30 d. Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios kuratorius, Klaipėdos universiteto Evangeliškosios teologijos centro direktorius dr. Arūnas Baublys Klaipėdos universitete iškilmingai inauguruos Vokietijos Federacinės Respublikos garbės konsulu Klaipėdoje.

Ta proga prie Klaipėdos universiteto pastato H. Manto g. buvo pritvirtinta Vokietijos garbės konsulo oficiali lenta bei paskelbtos konsulo darbo valandos.

Šventinėse iškilmėse reformatams atstovavo ir garbės konsulą dr.

Arūną Baublį sveikino vicesuperintendantas kunigas Rimas Mikalauskas.

Skiriamuosius raštus dėl dr. Arūno Baublio paskyrimo Vokietijos Federacinės Respublikos garbės konsulu Klaipėdoje Vokietijos ambasadorius Lietuvoje Matthias Mulmenstadt buvo perdavęs dar šių metų vasario 7 d.

Garbės konsulas teiks ambasadai paramą plėtojant Vokietijos ir Lietuvos bendradarbiavimą ūkio, kultūros ir konsulinėje srityse Klaipėdos, Tauragės, Telšių ir Šiaulių regionuose.

Iš kairės: KU rektorius dr. prof. Vaidutis Laurėnas, dr. Arūnas Baublys, Klaipėdos meras Vytautas Grubliauskas. Kun. R. Šemelio nuotr.

Sekminių pamaldos ir Auksinės sutuoktuvės Panevėžyje

Karštą Sekminių vidurdienį į Panevėžio liuteronų bažnyčią rinkosi reformatų parapijos aktyvas.

Pirmiausia Sekminių simbolį – berželius atvežė Donatas Skauteris, po to atskubėjo moterys, nešinos tulpių, bijūnų, pakalnučių, rožių žiedais. Papuošę bažnyčią, choristai pakartojo giesmes ir visi laukėme parapijos administratoriaus kunigo Raimondo Stankevičiaus, kuris po iškilmių Vilniuje skubėjo į Panevėžį.

Su gėlėmis į bažnyčią atėjo Auksinių sutuoktuvių kaltininkai – Olga ir Ginutis Šernai su vaikais, anūkais ir giminaičiais bei kiti parapijiečiai.

Parapijos chorui giedant „Balti žiedai“ giesmę, į presbiteriją kartu su Jubilatais atėjo kunigas R. Stankevičius. Po Dievo Žodžio skaitinių ir kunigo pasakytos nuoširdžios ir pamokančios Sekminių šventei skirtos homilijos, kiti jo žodžiai buvo skirti Auksinių sutuoktuvių

kaltininkams: tai ir Dievo Žodžio priminimas, ir jaunųjų priesaikos, duotos prieš penkiasdešimtmetį, patvirtinimas Dievo akivaizdoje, ir visiems dalyvaujantiems pamaldose liudijant, žiedų sumainymas bei kunigo palaiminimas ir pasveikinimas.

Parapijiečių vardu sutuoktuviniukus sveikino P. Griciūnienė ir P. R. Puodžiūnas, o parapijos choras pagiedojo „Sveikiname Jus širdingai“. Giedant šią giesmę, Jubilatus sveikino sūnūs, marčios, anūkai ir kiti svečiai.

Po sutuoktuvių buvo dalijamas Viešpaties Vakarienes sakramentas.

Pamaldoms atitinkamą nuotaiką sukūrė parapijos choras, vadovaujamas vargonininko Ž. Anilionio, o širdys kartojo maldos žodžius, kur nėra nei didelio, nei mažo, o kalbama ne žodžiais, o Meilės darbais.

Po pamaldų tradiciškai parapijiečiai su kunigu R. Stankevičiumi, auksinių sutuoktuvių dalyviais ir jų svečiais sustojome bendrai nuotraukai prie bažnyčios.

S. Audickienė ir P. Griciūnienė

Pareiškimas dėl žmogaus gyvybės apsaugos

Gegužės 13 d. Lietuvos katalikų, Lietuvos evangelikų liuteronų ir Lietuvos stačiatikių Bažnyčių atstovai pasirašė bendrą pareiškimą dėl žmogaus gyvybės apsaugos, kuriam sakoma, kad Lietuvos tradicinių religinių bendrijų atstovai nuolatos rėmė ir rėms pastangas, pasinaudojant visomis teisinėje valstybėje deramomis priemonėmis, saugoti ir ginti prasidėjusią žmogaus gyvybę.

„Žmogaus gyvybės apsauga yra nelygstamos moralinės svarbos uždavinys, peržengiantis tautų, religijų, pasaulėžiūrų, ideologijų, partinės priklausomybės ribas. Todėl palaikome siekius suteikti kuo didesnę apsaugą žmogaus gyvybei nuo pat jos prasiidėjimo momento ir raginame visus geros valios politikus, visuomenininkus ir kitus piliečius prisidėti prie šių pastangų“ – pabrėžiama pareiškime,

kurį pasirašė Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios vyskupas Mindaugas Sabutis, Vilniaus ir Lietuvos stačiatikių arkivyskupas Inokentijus.

„V.r.ž.“ inf.

Motinos diena vilniaus bažnyčioje

Pirmas gegužės sekmadienis – Motinos diena, taip skelbia kalendorius. Vilniaus reformatų bažnyčioje – dar ir jaunimo pamaldų sekmadienis.

Ižengus į bažnyčią, šventiškai nu-teikė pavasariškai gėlių puokštelėmis papuoštos lonkos (bažnyčios suolai) ir ant Dievo stalo pražyde narcizai. Jaunimo pamaldos, kaip jau įprasta, buvo pradėtos jaunimo giesme. Prie jaunimo gražiai pritapo ir sekmadieninės mokyklėlės uolūs lankytojai Rokas su Morta bei abu Nojai, savo balseliais darniai įsiliedami į Donaldos suburtos giesmių mokymosi grupelės giedojimą.

Parapijos klebonas kun. Raimondas Stankevičius pamokslu pagrindu pasirinko jaunesiems krikščionims, ir ne tik jiems, svarbiausią maldą „Tėve mūsų...“.

Gen. superint. kun. Tomas Šernas, sveikindamas susirinkusias mamytės, močiutes, mergaites, pasidžiaugė, kad, galbūt, mes esame paskutinė karta, kuri turime ir Mamas, ir Tėvus. Pasaulietinės visuomenės tendencijos rodo, kad ateityje į šį pasaulį bus ateinama ir nenatūraliu būdu, taip pat šeimose gali būti vien tėvai ar vien tik mamos...

„Kartais kyla ginčų: ar Motinos, Tėvo šventės yra bažnytinės, ar mi-nėtinos bažnyčioje? Neužmirškime,

jog vienas iš esmingiausių Dievo įsakymų skamba taip: „*Gerbk savo tėvą ir motiną, kaip Viešpats, tavo Dievas, įsakė, kad ilgai gyventum ir tau gerai sektųsi žemėje, kurią Vieš-pats, tavo Dievas, tau duoda.*“ /Ist 5, 16/. Todėl pagarba Motinai ir Tėvui yra Dievo įpareigojimas kiekvienam iš mūsų. O mes, pagerbdami gyvasias ir su pagarba atmindami jau išėjusias mamas, ne tik gaudinamės, bet ir vykdomė Dievo įsakymą“, – aiškino gen. superint. kun. Tomas Šernas.

Po Motinos dienos pamaldų pa-rapijiečių laukė net keli muzikiniai sveikinimai – vaikai, prisijungus Kotrynai, kartu su jaunimu padai-navo visiems gerai žinomą dainą „Žibuoklėm pražydo“. Po jos pavasari-nių gėlių žiedais pasveikino savo ir visas pamaldose buvusias mamytės, močiutes, senjores... Jaunimas sudai-navo ilgai repetuotą kanoną.

Šių šventinių pamaldų vargoni-ninkė Rasa pabaigai buvo paruošusi siurprizą: paprašė senjorą Henriką padainuoti keletą širdžiai mielų Mamoms skirtų dainų. Prieš porą savaičių parapija Henriką sveikino

85-čio proga. Šį sekmadienį jis įrodė, kad jo balsas dar skambus ir pilnas jėgos. Jo ypatingas muzikalumas ir reto grožio tembras palietė kiekvieno širdį. Parapijiečiai Henriko klausėsi pagarbiai atsistoję, daugelio – tiek vyresnių, tiek ir jaunesnių klausytojų – akyse sužibo ašaros...

Henrikui vargonais akompanavo žmona Birutė. Dainuojant paskutines dainas, prie jų prisijungė atsitiktinai užsukusi pažiūrėti reformatų bažnyčios Birutės bendradarbė, solistė Eugenija. Taip pamaldas, pradėtas jaunimo giesmėmis, užbaigė darnus duetas.

Kad taip jaukiai, širdingai pa-minėta Motinos diena bažnyčioje, esame dėkingi Viešpačiui, leidusiam vėl džiaugtis buvimu kartu savuose maldos namuose.

Dalija Gudliauskienė

A. A.

Gegužės 21 dieną šį pasaulį paliko LERB kuratoriaus Povilo Januševičiaus našlė VILHELMINA MARĖ JANUŠEVIČIENĖ-SUVEIZDYTĖ.

Nuoširdžiai užjaučiame dukras: Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos narę Ireną, biržietę Violetą ir marijampolietę Svajonę. Te Viešpats paguodžia Jas netekties valandą ir nuramina Jų širdis.

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba

I N F O R M A C I J A

Balandžio 18 d. Vilniaus reformatai senjorai lankėsi pernai mirusio skulptoriaus Stanislovo Kuzmos retrospektyvinėje parodoje „Skulptūra + 5425 dienos“ Lietuvos nacionalinėje galerijoje bei toje pat galerijoje eksponuojamoje dailininkės Marijos Teresės Rožanskaitės parodoje „Rentgenogramos“.

Balandžio 24 d. Tauragės miesto taryba parką prie Tauragės Martyno Mažvydo bažnyčios nutarė pavadinti liuteronų vyskupo Jono Viktoro Kalvano vyresniojo vardu. Balandžio 24-oji kaip tik Jo gimimo diena. Taip įamžintas Lietuvos ev. liuteronų

Bažnyčios vyskupo Jono Viktoro Kalvano (1914-04-24 – 1995-01-15) atminimas.

Balandžio 28 d. Kauno ev. reformatų parapijoje buvo dviguba šventė: Jaunimo pamaldos vyko istorinėje Kauno ev. reformatų bažnyčioje, o Konfirmacija – liuteronų bažnyčioje. Krikščionių tikėjimą reformatų išpažinime patvirtino Vytauto Didžiojo universiteto dėstytoja, filosofė, dr. Jurga Jonutytė.

Gegužės 10 d. minint lietuvių mąstytojo, humanisto, kultūros veikėjo Vydūno (Vilius Storosta 1868–1953) 145-sias gimimo ir 60-sias mirties metines, Vakarų Vokietijos Lipės krašto Detmoldo mieste atidengtas Vydūnui skirtas paminklas – bronzinis filosofo biustas ir atminimo lenta prie namo, kuriame jis praleido paskutinius septynerius savo gyvenimo metus pasitraukęs į Vokietiją po Antrojo pasaulinio karo.

Gegužės 17 dienos pavakare vilniečiai Antakalnio kapinėse pradėjo šių metų reformatų kapinių švenčių sezoną. Giedant paukšteliams ir

šlamant pavasarinio vėjelio švelniai judinamiems lapeliams, gerai derėjo ramios reformatų giesmės, klebono kun. Raimondo Stankevičiaus malda, minint šiose kapinėse ir kitur palaidotus brangius žmones, ir padėka Viešpačiui, kad mes juos turėjome.

Gegužės 21 d. sukako 450 metų nuo liuteronų klebono bei pirmosios lietuviškosios knygos autoriaus Martyno Mažvydo mirties. Kompozitorius Vytautas Juozapaitis 10-ies Mažvydo „Katekizme“ esančių giesmių ir giesmės „Gyvenimą tas turės pašlovintą“, paimtos iš „Giesmės krikščioniškos“ giesmyno, pagrindu sukūrė didingą oratoriją „Mažvydas“ – penkiems solistams, chorams, vargonams, varpams, kanklių orkestrui bei pučiamųjų ir mušamųjų instrumentų grupei. Vilniaus Šv. Jonų bažnyčioje oratorijos pirmo choro partiją atliko Šiaulių valstybinis choras „Polifonija“, o antrojo choro sudėtyje be Vilniaus jaunimo chorų: Dailės akademijos kamerinio, J. Tallat-Kelpšos muzikos konservatorijos „Ugnelės“, giedojo ir liuteronų bažnyčios, vad. meno vadovės Astos Saldukienės bei reformatų choras „Giesmė“, vad. Janinos Pamarnackienės.

Sveikiname

*Parapijietei, daug metų buvusiai
Žirmūnų seniūnijos seniūne,
ANGELINAI KAMČIATNIENEI-RUPLĖNAITEI
gegužės 12 dieną sukako 85 metai.*

*Į skrendantį paukštį ranką ištiesk,
Akis panardink į pavasarį,
Tik nerimo juodo ir skausmo neliesk...*

*Ale, tegu Tavoji širdis džiaugiasi pavasariu ir gyvenimu!
Te Tavo gyvenimą lydi Viešpaties palaima ir globa!*

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba

Vilniečiai 2013 metų Kapų šventėje Antakalnio kapinėse

Laida EVANGELIKAMS
„KELIAS“

Per „LRT Kultūra“ –
kiekvieną šeštadienį
9.30 val.

Laidos autorė
Ina Drąsutienė,
mob. tel. +370 686 59625,
el.paštas: inadra@takas.lt

Leidinio spaudos rėmėjas

Birbinių g. 4a, LT-02121, Vilnius
tel.: +370 5 2627585
mob.tel.: +370 655 24403

Linksmoji g.5, LT-02041, Vilnius
tel.: +370 5 2639004
mob.tel.: +370 652 11944

www.klion.lt

*Lietuvos reformatų Bažnyčios
vadovybė:*

**Gen. superintendentas
kun. Tomas Šernas**
gyv. Vilniuje, mob. 8 687 56 846

**Lietuvos ev. reformatų
Konsistorijos prezidentas
kurt. Petras Romualdas Puodžiūnas**
mob. 8 610 04399; n. 8 45 432952
Interneto svetainės adresas
www.ref.lt

Lietuvos reformatų dvasininkai:

**Vicesuperintendentas
kun. Rimas Mikalauskas**
gyv. Biržuose, mob. 8 686 66 383,

kun. Raimondas Stankevičius
gyv. Vilniuje, mob. 8 655 43 678

kun. Sigita Švambarienė
gyv. Biržuose, mob. 8 681 66 661

kun. Tomas Sakas
gyv. Klaipėdoje, mob. 8 656 45 016

kun. dr. Kęstutis Daugirdas
gyv. Vokietijoje

diak. Gitana Gasiūnaitė
gyv. Prahoje
el. p. g.gitana@seznam.cz

lektorius Neilas Čijunskas,
gyv. Klaipėdoje, tel. 8 612 58 731

Parapijos vadovybės telefonai:

**Seniūnų tarybos pirmininkas
Alvydas Verbickas**

pavadootoja Danguolė Juršienė
219 1109 d., 241 6981 n.,
mob. 8 612 20 402

Seniūnės:

Vida Cupareva
236 3224 d. mob. 8673 04537

Dalija Gudliauskienė
242 9118, mob. 8 685 74 951,

Donata Indriūnaitė
234 2824, mob. 8 673 84 929

Olga Tamulėnaitė
277 0314 n.

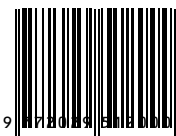
Laiškus redakcijai galite rašyti:
Gerosios Vilties 1A, Vilnius,
Vilniaus ev. reformatų parapijos raštinė,
el.paštas: dalija@mail.lt

Parengė Dalija Gudliauskienė,
Redagavo Raimondas Natka

Leidėjas:

Vilniaus ev. reformatų parapija
Tiražas 100 egz.

Leidėjai straipsnius taiso ir trumpina
savo nuožiūra

**Laikraštis platinamas už auką.
Leidžiamas tik iš surinktų aukų.**